

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 723**

din 7 octombrie 2020

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor
Legii pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii**

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluținerea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, obiecție formulată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, de 75 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal din Camera Deputaților.

2. Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.453 din 29 iulie 2020 și constituie obiectul Dosarului nr. 1.149A/2020.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se arată, în esență, că legea adoptată ca urmare a cererii de reexaminare a Președintelui României instituie, prin normele legale conținute, un paralelism legislativ, fiind contrară dispozițiilor imperative ale art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, ceea ce încalcă art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție referitor la valorile statului de drept și principiile legalității și securității juridice.

4. Cu privire la procesul legislativ se arată că legea a fost adoptată de Senat la data de 31 martie 2020 și de Camera Deputaților în data de 3 aprilie 2020, în calitate de Cameră decizională. Președintele României a formulat în data de 27 aprilie 2020 cerere de reexaminare a legii trimise la promulgare. Senatul, în ședința sa din 13 mai 2020, a respins obiecțiile formulate de Președintele României și a adoptat legea în aceeași formă. La 27 iulie 2020, Camera Deputaților a adoptat definitiv legea, cu acceptarea parțială a observațiilor formulate de Președintele României.

5. Sub aspectul criticii de neconstituționalitate extrinsecă se susține că legea criticată instituie un paralelism legislativ, aspect invocat atât de Președintele României în cererea de reexaminare, cât și de Consiliul Legislativ, cu prilejul emiterii avizului în procedura legislativă parlamentară. Astfel, măsurile legislative preconizate se suprapun cu cele deja aflate în vigoare, cuprinse la art. XI—XIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 231 din 21 martie 2020, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2020.

6. Totodată, se evidențiază faptul că, prin legea adoptată, deși nu a acționat în sensul înlăturării paralelismului legislativ evocat, legiuitorul nici nu a operat abrogarea expresă a normelor în vigoare conținute de ordonanțele de urgență ale Guvernului

mai sus menționate, care au, practic, același obiect de reglementare. Dată fiind nesocotirea normelor de tehnică legislativă cuprinse la art. 16 din Legea nr. 24/2000, care, în acord cu jurisprudența Curții Constituționale, sunt norme obligatorii cu valoare constituțională (Decizia nr. 242/2020), se susține încălcarea principiului securității juridice și al legalității și se solicită, în consecință, constatarea ca fiind neconstituțională a Legii pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, în ansamblul său.

7. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a transmite punctul lor de vedere.

8. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis punctul său de vedere, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 4.994 din 26 august 2020, prin care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a sesizării de neconstituționalitate.

9. Se susține, în esență, că, în realitate, nu se poate vorbi de un paralelism legislativ, deoarece prin art. XI—XIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 au fost reglementate norme juridice cu caracter temporar, cu aplicare limitată în timp, norme specifice unor situații particulare, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2. În această situație, ieșirea din vigoare a acestor norme juridice se produce *ope legis*, fără a mai fi necesară vreo altă formalitate, precum abrogarea expresă a acestora. De altfel, ca regulă generală, actele normative emise în situații de excepție își încetează efectele juridice odată cu încetarea cauzelor care au determinat adoptarea lor. Se mai menționează că art. XI—XIII din aceeași ordonanță au suferit diferite modificări legislative succesive, de exemplu prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2020 și prin Legea nr. 59/2020 privind aprobarea respectivei ordonanțe, textele indicate având în prezent același conținut ca și cel de la momentul adoptării legii contestate.

10. Or, legea atacată instituie în cuprinsul actului normativ care reglementează exclusiv materia raporturilor de muncă prevederi cu caracter general, pornind de la contextul socioeconomic actual, viziunea legiuitorului fiind una integrantă, astfel noile dispoziții fiind incluse și sistematizate în Codul muncii.

11. Se precizează că prin art. 53¹ din Legea nr. 53/2003 se instituie o parte din prevederile înscrise în art. XI—XIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, însă prin același articol sunt reglementate și dispoziții noi, care dispun obligații în sarcina angajatorului, respectiv măsuri de protecție pentru angajat, sens în care este indicat alin. (19), care interzice angajatorilor să desființeze locurile de muncă ocupate de persoanele ale căror contracte individuale de muncă au fost suspendate în temeiul art. 52 alin. (1) lit. c) sau f) din Codul muncii, pe o perioadă cel puțin egală cu perioada suspendării pentru care au beneficiat, pentru salariul în cauză, de plata indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de șomaj.

12. Așadar, se susține netemeinicia sesizării de neconstituționalitate, în cauză neputându-se reține pretinsul paralelism legislativ, în considerarea faptului că dispozițiile

Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020 au caracter temporar și vor fi lipsite de efecte juridice în momentul încetării cauzelor care au determinat adoptarea lor.

13. **Guvernul** a transmis punctul său de vedere, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 5.315 din 11 septembrie 2020, potrivit căruia sesizarea este întemeiată. Se susține, în acest sens, că legea criticată este neconstituțională prin raportare la prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, întrucât instituie un paralelism parțial, prin raportare la acte normative în vigoare.

14. Astfel, în ceea ce privește soluțiile normative cuprinse la art. 1 al legii, care vizează completarea Codului muncii, se semnalează că, pentru perioada stării de urgență instituite prin Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, se instituie un paralelism legislativ cu prevederile art. XI alin. (1) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020. Așadar, soluția legislativă preconizată la art. 1 pct. 1 din lege este deja reglementată în cuprinsul acestei ordonanțe de urgență, fiind considerată a se încadra în cazul prevăzut la art. 52 lit. c) din Codul muncii, ceea ce contravine art. 16 din Legea nr. 24/2000. Același act normativ emis de Guvern prevede faptul că indemnizația se suportă din bugetul asigurărilor pentru șomaj, iar cuantumul indemnizației este plafonat la cel mult 75% din câștigul salarial mediu brut prevăzut de Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 6/2020, în timp ce pct. 2 al art. 1 din legea criticată reglementează o soluție diferită. Totodată, alin. (2)—(8) ale art. XI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 cuprind și alte reglementări cu referire la diferite aspecte, iar soluțiile legislative prevăzute la alin. (1), (4) și (5) ale art. 53¹ din lege se suprapun parțial cu dispozițiile alin. (1), (5) și (11) ale art. XII din ordonanța menționată, ceea ce conferă normelor un caracter lipsit de previzibilitate și echivoc, aspect sancționat constant atât în jurisprudența în materie a Curții Constituționale (deciziile nr. 901/2009, nr. 783/2012, nr. 26/2012 și nr. 363/2015), cât și în cea a Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza *Sissanis împotriva României*, paragraful 66).

15. **Președintele Senatului** nu a transmis punctul său de vedere cu privire la sesizarea de neconstituționalitate.

16. Termenul de judecată a fost stabilit pentru data de 15 septembrie 2020, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, a amânat dezbaterile pentru data de 7 octombrie 2020, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

17. **Obiectul** controlului de constituționalitate îl reprezintă dispozițiile Legii pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, cu următorul conținut:

„Art. I. — *Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:*

1. *La articolul 52 alineatul (1), după litera e) se introduce o nouă literă, lit. f), cu următorul cuprins:*

«f) *pe durata suspendării temporare a activității și/sau a reducerii acesteia ca urmare a decretării stării de asediu sau stării de urgență potrivit art. 93 alin. (1) din Constituția României, republicată.»*

2. *După articolul 53 se introduce un nou articol, art. 53¹, cu următorul cuprins:*

Art. 53¹. — (1) *În cazul suspendării temporare a activității și/sau a reducerii acesteia ca urmare a decretării stării de asediu sau stării de urgență potrivit art. 93 alin. (1) din Constituția României, republicată, salariații afectați de activitatea redusă sau întreruptă, care au contractul individual de muncă suspendat, beneficiază de o indemnizație plătită din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în cuantum de 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, dar nu mai mult de 75% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat în vigoare, pe toată durata menținerii stării de asediu sau stării de urgență, după caz.*

(2) *În situația în care bugetul angajatorului destinat plății cheltuielilor de personal permite, indemnizația prevăzută la alin. (1) poate fi suplimentată de angajator cu sume reprezentând diferența de până la minimum 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, în conformitate cu prevederile art. 53 alin. (1).*

(3) *Indemnizația prevăzută la alin. (1) este supusă impozitării și plății contribuțiilor sociale obligatorii, conform prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.*

(4) *În cazul indemnizației prevăzute la alin. (1), calculul, reținerea și plata impozitului pe venit, a contribuției de asigurări sociale de stat și a contribuției de asigurări sociale de sănătate se realizează de către angajator din indemnizațiile încasate din bugetul asigurărilor pentru șomaj.*

(5) *Pentru calculul impozitului pe venit prevăzut la alin. (4) se aplică prevederile art. 78 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare. Declararea impozitului pe venit, a contribuției de asigurări sociale de stat și a contribuției de asigurări sociale de sănătate se realizează de angajator prin depunerea declarației prevăzute la art. 147 alin. (1) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare.*

(6) *Termenul de plată și declarare a obligațiilor fiscale prevăzute conform alin. (4) este data de 25, inclusiv, a lunii următoare celei în care se face plata din bugetul asigurărilor de șomaj.*

(7) *Pentru indemnizația prevăzută la alin. (1) nu se datorează contribuție asiguratorie pentru muncă conform prevederilor art. 220⁵ din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare.*

(8) *În situația în care un angajat are încheiate mai multe contracte individuale de muncă, din care cel puțin un contract cu normă întreagă este activ pe perioada instituirii stării de asediu sau stării de urgență, acesta nu beneficiază de indemnizația prevăzută la alin. (1).*

(9) *În situația în care un angajat are încheiate mai multe contracte individuale de muncă și toate sunt suspendate ca urmare a instituirii stării de asediu sau stării de urgență, acesta beneficiază de indemnizația prevăzută la alin. (1) aferentă contractului individual de muncă cu drepturile salariale cele mai avantajoase.*

(10) *Perioada prevăzută la alin. (1), pentru care salariații ale căror contracte individuale de muncă sunt suspendate și angajatorii acestor salariați nu datorează contribuția asiguratorie pentru muncă conform prevederilor art. 220⁵ din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, constituie stagiul de cotizare fără plata contribuției în sistemul de asigurări sociale de sănătate pentru concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 399/2006, cu modificările și completările ulterioare. Pentru stabilirea și calculul*

indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/2005, cu modificările și completările ulterioare, se utilizează salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, în vigoare în perioada prevăzută la alin. (1).

(11) În situația în care stagiul de cotizare realizat potrivit alin. (10) este corespunzător unei fracțiuni de lună, se utilizează salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, în vigoare în perioada respectivă, corespunzător fracțiunii de lună.

(12) În vederea acordării sumelor necesare plății indemnizației prevăzute la alin. (1), angajatorii depun, prin poșta electronică, la agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene, precum și a municipiului București, în raza cărora își au sediul social, o cerere semnată și datată de reprezentantul legal însoțită de o declarație pe propria răspundere și de lista persoanelor care urmează să beneficieze de această indemnizație, asumată de reprezentantul legal al angajatorului, conform modelului aprobat prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

(13) Angajatorii își asumă răspunderea pentru corectitudinea și pentru veridicitatea datelor înscrise în documentele prevăzute la alin. (12).

(14) Plata indemnizației se va face către conturile deschise de angajatori la băncile comerciale.

(15) Plata sumei prevăzute la alin. (1) se face în baza cererii semnate și datate de reprezentantul legal, depusă prin poșta electronică, la agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene, precum și a municipiului București, în raza cărora își au sediul social.

(16) Documentele prevăzute la alin. (12) și (15) se depun în luna curentă pentru plata indemnizației din luna anterioară.

(17) Plata din bugetul asigurărilor pentru șomaj a indemnizațiilor prevăzute la alin. (1) se face în cel mult 15 zile de la depunerea documentelor, iar plata indemnizației se efectuează salariatului în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la primirea de către angajator a acestor sume.

(18) Angajatorii pot dispune gradual alte măsuri pentru reducerea activității sau a întreruperii activității, după caz. În situația în care este adoptată de angajator măsura suspendării contractului individual de muncă înlocuind, în tot sau în parte, măsura reducerii programului săptămânal de lucru de la 5 la 4 zile, dispusă în condițiile art. 52 alin. (3), plata indemnizației este acordată numai de la data suspendării contractului individual de muncă în temeiul art. 52 alin. (1) lit. c) sau f).

(19) Angajatorii nu pot desființa locurile de muncă ocupate de persoanele ale căror contracte individuale de muncă au fost suspendate în temeiul art. 52 alin. (1) lit. c) sau f), pe o perioadă cel puțin egală cu perioada suspendării pentru care au beneficiat, pentru acești salariați, de plata indemnizațiilor prevăzute la alin. (1) din bugetul asigurărilor sociale pentru șomaj.»

3. La articolul 260 alineatul (1), după litera e³) se introduce o nouă literă, lit. e⁴), cu următorul cuprins:

«e⁴) încălcarea prevederilor art. 53¹ alin. (19), cu returnarea sumelor primite cu titlu de indemnizație potrivit art. 53¹ alin. (1) și (12), pentru posturile desființate»;

Art. II. — Ordinul ministrului muncii și protecției sociale prevăzut la art. 53¹ alin. (12) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum a fost completată prin prezenta lege, se emite în termen de 15 zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. III. — Prevederile art. 53¹ alin. (19) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum a fost completată prin prezenta lege, se aplică numai în situația desființării locurilor de muncă ocupate de persoane ale căror contracte individuale de muncă au fost suspendate în temeiul art. 52 alin. (1) lit. c) după data intrării în vigoare a prezentei legi.”

18. **Textele constituționale** invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art. 1 alin. (3) și (5), în componentele sale referitoare la calitatea legii și la stabilitatea raporturilor juridice.

(1) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

19. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea va proceda în prealabil la verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării de neconstituționalitate, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. Dacă primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordinea anterioară, iar constatata neîndeplinire a uneia dintre ele are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia nr. 66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018, paragraful 38).

20. Curtea reține că legea supusă controlului a fost adoptată, în procedură de urgență, de Senat, în calitate de Camera de reflecție, în data de 31 martie 2020, și de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, în data de 3 aprilie 2020, fiind apoi trimisă la promulgare. Ca urmare a procedurii de reexaminare solicitate de Președintele României, Senatul a adoptat legea la data de 16 iunie 2020, menținând-o în forma trimisă inițial la promulgare, iar Camera Deputaților a adoptat legea în data de 27 iulie 2020, admitând în parte observațiile din cererea de reexaminare. În ziua următoare legea a fost depusă la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii și apoi a fost trimisă spre promulgare, prezenta sesizare, formulată de 75 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, fiind înaintată Curții Constituționale la data de 29 iulie 2020. Se constată, așadar, că sesizarea de neconstituționalitate respectă cadrul procesual configurat de art. 146 lit. a) din Constituție și de art. 15 din Legea nr. 47/1992, în sensul că a fost formulată în termenul legal prevăzut de textul de lege antemenționat. autorul sesizării se numără printre subiectele cu drept de sesizare expres și limitativ prevăzute de norma constituțională indicată, iar obiectul acesteia poartă asupra unei legi adoptate de Parlament și nepromulgate încă.

21. Prin urmare, Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2) Soluțiile legislative preconizate

22. Legea pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii este structurată pe trei articole. Art. I din lege conține 3 puncte, prin care sunt aduse completări Codului muncii, astfel: la punctul 1 — completarea art. 52 alin. (1) din Codul muncii cu o nouă literă, lit. f), referitoare la introducerea unui nou caz de suspendare a contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului, și anume pe durata suspendării temporare a activității și/sau a reducerii acesteia ca urmare a decretării stării de asediu sau stării de urgență potrivit art. 93 alin. (1) din Constituție; la punctul 2 — completarea cu un nou articol, art. 53¹, referitor, în esență, la acordarea, plata, calculul și impozitarea indemnizației plătite din bugetul asigurărilor pentru șomaj în situația nou-reglementată la art. 52 alin. (1) lit. f) din Codul muncii; la punctul 3 — completarea art. 260 alin. (1) cu o nouă literă, lit. e⁴), referitoare la instituirea și sancționarea unei noi contravenții, constând în încălcarea art. 53¹ alin. (19) (nou-reglementat), prin care se stabilește obligația angajatorilor de a

nu desființa locurile de muncă ocupate de persoanele ale căror contracte individuale de muncă au fost suspendate, pentru motive economice, tehnologice, structurale sau similare, în situația întreruperii/reducerii temporare a activității sau a decretării stării de asediu sau a stării de urgență, interdicție stabilită pe o perioadă cel puțin egală cu perioada suspendării pentru care respectivii salariați au beneficiat de plata indemnizației de șomaj și care, în cazul nerespectării ei, este sancționată cu returnarea acestor sume aferente posturilor desființate.

23. Art. II are conținut de sine stătător și dispune în sensul că ministrul muncii și protecției sociale va emite, în 15 zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a legii, ordinul privind modelul pentru completarea de către angajatori a cererilor pentru acordarea indemnizației de șomaj.

24. Art. III, de asemenea, cu conținut de sine stătător, dispune că obligația angajatorilor de a nu desființa locurile de muncă se aplică numai în situația desființării locurilor de muncă ocupate de persoane ale căror contracte individuale de muncă au fost suspendate în temeiul art. 52 alin. (1) lit. c) după data intrării în vigoare a prezentei legi.

25. Urmare a cererii de reexaminare, legea adoptată a primit o nouă configurare, astfel: dacă în forma sa inițială cuprindea 4 articole (art. I—IV), forma finală cuprinde trei articole (art. I—III); noul articol 53¹ introdus în Codul muncii avea în structura sa inițială 17 alineate, iar în forma finală are 19 alineate; art. II din forma inițială se regăsește, în aceeași redactare, tot la art. II; forma inițială a legii cuprindea, în plus, la art. III norme referitoare la posibilitatea angajatorilor de a dispune gradual alte măsuri pentru reducerea sau întreruperea activității, după caz — aceste norme fiind îndepărtate ca urmare a observațiilor din cererea de reexaminare; actualul art. III se regăsește inițial la art. IV, cu diferența că acesta din urmă făcea trimitere, în conținutul normei, la art. 52 alin. (1) lit. c) și f) din Codul muncii, ca temeiuri pentru suspendarea activității angajaților, în timp ce în forma finală a legii art. III se referă numai la art. 52 alin. (1) lit. c), nu și la lit. f).

(3) Analiza obiecției de neconstituționalitate

26. Potrivit criticii de neconstituționalitate, Legea pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii încalcă principiul securității juridice în componenta sa privind calitatea legii, fiind contrară art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție. În acest sens se susține, în esență, că, în ciuda observațiilor formulate de Președintele României în cererea de reexaminare, legea ulterior adoptată instituie în continuare un paralelism legislativ prin raportare la normele în vigoare cuprinse la art. XI—XIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2020, ceea ce contravine normelor imperative de tehnică legislativă instituite de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

27. Dată fiind natura acestor critici, Curtea va analiza în continuare, comparativ, textele din cele două acte normative.

28. Astfel, Curtea reține că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 231 din 21 martie 2020, are ca obiect de reglementare modificarea și completarea unor acte normative, precum și stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2.

29. Totodată, așa cum s-a arătat anterior la paragrafele 22—24 ale deciziei, Legea pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii este structurată în 3 articole (art. I—III), dintre care primul cuprinde completări la Legea nr. 53/2003 — Codul muncii (art. I). Cu privire la art. I pct. 2 din aceasta, care introduce un nou articol, art. 53¹, în Codul muncii, autorul sesizării susține că reprezintă reluări *ad litteram* ale soluțiilor legislative cuprinse la

art. XI—XIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2020.

30. Curtea reține că noul articol 53¹ din Codul muncii are în structura sa 19 alineate, iar primele 17 alineate reglementează aceleași soluții legislative de principiu deja prevăzute la art. XI—XIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020.

31. Astfel, potrivit alin. (1) al art. XI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 „(1) *Pe perioada stării de urgență instituite prin Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, pentru perioada suspendării temporare a contractului individual de muncă, din inițiativa angajatorului, potrivit art. 52 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca urmare a efectelor produse de coronavirusul SARS-CoV-2, indemnizațiile de care beneficiază salariații se stabilesc la 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat și se suportă din bugetul asigurărilor pentru șomaj, dar nu mai mult de 75% din câștigul salarial mediu brut prevăzut de Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 6/2020.*”

32. Art. 53¹ alin. (1) din legea criticată prevede următoarele: „(1) *În cazul suspendării temporare a activității și/sau a reducerii acesteia ca urmare a decretării stării de asediu sau stării de urgență potrivit art. 93 alin. (1) din Constituția României, republicată, salariații afectați de activitatea redusă sau întreruptă, care au contractul individual de muncă suspendat, beneficiază de o indemnizație plătită din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în cuantum de 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, dar nu mai mult de 75% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat în vigoare, pe toată durata menținerii stării de asediu sau stării de urgență, după caz.*”

33. Sub aspectul obiectului reglementării, cele două norme juridice cuprind soluții legislative de principiu identice, și anume acordarea unei indemnizații plătite din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în cuantum de 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, dar nu mai mult de 75% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat în vigoare, pe toată durata menținerii stării de asediu sau stării de urgență.

34. *Diferența dintre aceste norme vizează, însă, acțiunea lor în timp.* Astfel, contextul în care Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 a fost adoptată în regim de urgență este prezentat în cuprinsul preambulului acesteia și are în vedere măsurile luate prin „hotărârile Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență, precum și instituirea stării de urgență prin Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 16 martie 2020”. Prin urmare, măsura instituită prin art. XI alin. (1) din acest act normativ are în vedere o perioadă limitată de timp, raportată la „perioada stării de urgență instituite prin Decretul nr. 195/2020”, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 16 martie 2020, prin care a fost instituită starea de urgență pe întreg teritoriul României pe o durată de 30 de zile (art. 1). Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 a fost adoptată, așadar, în considerarea Decretului nr. 195/2020 și a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 231 din 21 martie 2020. Timpul său de acțiune s-ar fi epuizat, așadar, la data încetării aplicabilității Decretului nr. 195/2020, respectiv 15 aprilie 2020.

35. Alin. (2) al art. XI din ordonanța mai sus menționată prevede următoarele: „(2) *De prevederile alin. (1) beneficiază salariații angajatorilor care îndeplinesc una din următoarele condiții: a) întrerup activitatea total sau parțial în baza deciziilor emise de autoritățile publice competente potrivit legii, pe*

perioada stării de urgență decretate, și dețin certificatul de situații de urgență emis de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, prevăzut la art. 12 din anexa nr. 1 la Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României. Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri eliberează certificatul de situații de urgență conform metodologiei aprobate prin ordin; b) reduc activitatea ca urmare a efectelor epidemiei COVID-19 și nu au capacitatea financiară de a achita plata tuturor salariilor angajaților lor. Angajatorii pot beneficia de plata indemnizației prevăzute la alin. (1) pentru cel mult 75% dintre angajații care au contracte individuale de muncă active la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.”

36. Ulterior, prin art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 30 martie 2020, art. XI alin. (2) al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020 a fost modificat astfel: „(2) De prevederile alin. (1) beneficiază salariații angajatorilor care reduc sau întrerup temporar activitatea total sau parțial ca urmare a efectelor epidemiei coronavirusului SARS-CoV-2, pe perioada stării de urgență decretate, conform unei declarații pe propria răspundere a angajatorului.”

37. Ambele acte normative emise de Guvern, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2020 au în vedere măsurile prevăzute pentru perioada stării de urgență decretate prin Decretul nr. 195/2020. Așadar, sintagma „pe perioada stării de urgență decretate” se raportează, în economia celor două acte normative, la același decret al Președintelui României, nr. 195/2020.

38. Ulterior, prin art. 24 al Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 15 mai 2020), se dispune că „Prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv ale actelor normative care o modifică și/sau o completează ori care cuprind dispoziții care privesc aplicarea prevederilor sale, se aplică în continuare, fără întrerupere, de la data încetării stării de urgență instituite prin decret, potrivit art. 93 alin. (1) din Constituția României, republicată, pentru toate domeniile de activitate în care se mențin restricții, până la ridicarea acestora, dar nu mai târziu de data de 31 decembrie 2020.”

39. Aceeași perioadă de aplicabilitate limitată la data de 31 decembrie 2020 a fost prevăzută și prin art. I pct. 10 Legea nr. 59/2020 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 19 mai 2020), care a introdus în cuprinsul ordonanței un nou articol, art. XIX, potrivit căruia „Prevederile prezentei ordonanțe de urgență, inclusiv ale actelor normative care o modifică și/sau o completează ori care cuprind dispoziții care privesc aplicarea prevederilor sale, se aplică în continuare, fără întrerupere, de la data încetării stării de urgență instituite prin decret, potrivit art. 93 alin. (1) din Constituția României, republicată, pentru toate domeniile de activitate în care se mențin restricții, până la ridicarea acestora, dar nu mai târziu de data de 31 decembrie 2020.”

40. Așadar, Legea nr. 55/2020 și Legea nr. 59/2020 prelungesc, până la 31 decembrie 2020, aplicabilitatea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020,

ale căror efecte juridice sunt extinse independent de decretarea stării de urgență, pentru toate domeniile de activitate, condiționat doar de menținerea unor restricții. În acest context este de menționat faptul că starea de urgență inițial instituită prin Decretul nr. 195/2020 a fost prelungită pentru încă 30 de zile, începând cu data de 15 aprilie 2020, prin Decretul nr. 240/2020 (publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 14 aprilie 2020). Ulterior a fost instituită starea de alertă prin Hotărârea Guvernului nr. 394/2020 și prelungită succesiv prin Hotărârea Guvernului nr. 476/2020, Hotărârea Guvernului nr. 553/2020, Hotărârea Guvernului nr. 668/2020, la data pronunțării prezentei decizii fiind în vigoare Hotărârea Guvernului nr. 782 din 14 septembrie 2020 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României începând cu data de 15 septembrie 2020, precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acestora pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19.

41. Ulterior adoptării Legii nr. 59/2020 privind aprobarea cu modificări și completări a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020, asupra acestui din urmă act normativ al Guvernului nu a mai intervenit nicio altă modificare sau completare legislativă în sensul prelungirii perioadei sale de aplicabilitate. În concluzie, măsurile instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 au prevăzută o perioadă de aplicabilitate limitată, raportată la data de 31 decembrie 2020.

42. Spre deosebire de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, legea criticată prevede măsuri de aceeași natură, însă, evident, fără o dată limită de aplicabilitate în timp, deoarece respectivele măsuri sunt plasate în sediul materiei proprii — Codul muncii, legea-cadru care reglementează, prin norme generale, domeniul raporturilor de muncă, modul în care se efectuează controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, precum și jurisdicția muncii. Prin urmare, aceeași soluție legislativă cuprinsă în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, dar pentru o durată limitată în timp, capătă, în corpul legii-cadru în materie, caracter de generalitate, universalitate și stabilitate juridică. Un element în plus care confirmă caracterul perpetuu al noii norme juridice cuprinse la art. 53¹ din Codul muncii este modalitatea de calcul al indemnizației de 75% prin raportarea procentului menționat la „câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat în vigoare”, pe când art. XI alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 utilizează același criteriu, dar prin raportare concretă la Legea bugetului asigurărilor sociale și de stat pe anul 2020 nr. 6/2020, a cărei valabilitate este limitată la anul 2020.

43. De altfel, generalitatea noimei cuprinse în art. 53¹ alin. (1) din legea criticată derivă, în primul rând, din chiar ipoteza acesteia, ceea ce marchează o altă diferență în comparația dintre cele două acte normative, referitoare la circumstanțele în care măsura indemnizației de șomaj tehnic se acordă, sau, cu alte cuvinte, la sfera de aplicare a noimei.

44. Astfel, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 se raportează strict la „contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2”, astfel că premisa acordării indemnizației prevăzute de art. XI alin. (1) o reprezintă „suspendarea temporară a contractului individual de muncă, din inițiativa angajatorului, potrivit art. 52 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, ca urmare a efectelor produse de coronavirusul SARS-CoV-2”. Ordonanța de urgență a Guvernului este reglementată strict în considerarea acestei situații particulare, iar în afara acestui context strict niciuna dintre măsurile adoptate nu poate fi aplicată.

45. Pe de altă parte, premisa aplicării măsurii prevăzute de art. 53¹ alin. (1) din legea criticată se referă generic la situația suspendării temporare a activității și/sau a reducerii acesteia ca urmare a decretării stării de asediu sau a stării de urgență

potrivit art. 93 alin. (1) din Constituția României, republicată, fără a depinde, așadar, de o anumită situație particulară sau specială care să fi determinat declararea stării de asediu sau a stării de urgență. Spre deosebire de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, care vizează măsuri în domeniul protecției sociale aplicabile exclusiv în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, legea criticată nu enumeră nici măcar exemplificativ vreo astfel de situație concretă, ci prevede cu titlu general doar condiția instituirii stării de asediu sau a stării de urgență. Sfera sa de aplicabilitate este astfel generală, universală.

46. De altfel, această situație este configurată în legea supusă controlului de constituționalitate ca un nou caz de suspendare a contractului individual de muncă, la inițiativa angajatorului. Art. 1 pct. 1 din legea criticată prevede introducerea, la art. 52 alin. (1) din Codul muncii, a literei f), potrivit căreia „*pe durata suspendării sau reducerii temporare a activității și/sau a reducerii acesteia ca urmare a decretării stării de asediu sau stării de urgență potrivit art. 93 alin. (1) din Constituția României, republicată*”.

47. Cazul invocat în ipoteza art. XI alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru suspendarea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului se raportează la art. 52 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, care se referă la „*cazul întreruperii sau reducerii temporare a activității, fără încetarea raportului de muncă, pentru motive economice, tehnologice, structurale sau similare*”. Este firesc ca legiuitorul delegat să fi utilizat această normă din Codul muncii în condițiile în care, la momentul adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020, aceasta era singura normă în vigoare din legea-cadru acoperitoare pentru situația excepțională ivită, constând în consecințele socio-economice negative determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2. Cu toate acestea, nimic nu împiedică legiuitorul ca, în ansamblul aceleiași legi-cadru, să reglementeze distinct un nou caz de suspendare, determinat de situația aparte a decretării stării de asediu sau stării de urgență potrivit art. 93 alin. (1) din Constituția României, republicată. Cazul prevăzut la lit. c) a art. 52 alin. (1) din Codul muncii se referă generic la motive economice, tehnologice, structurale sau similare, care, desigur, se pot ivi și în timpul stării de urgență sau a stării de asediu ca factori ce determină întreruperea sau reducerea temporară a activității angajatorului, însă pot apărea și în afara acestora. Prin urmare, relația dintre lit. c) și lit. f), sub aspectul sferei de cuprindere, este de la specie la genul proxim, astfel că reglementarea unui nou caz proxim față de situația specie nu poate fi privită ca o operațiune inutilă, redundantă sau generatoare de confuzii în aplicare, ci, dimpotrivă, ca o clarificare în plus a consecințelor pe care declararea stării de asediu sau de urgență le poate avea asupra dinamicii activității unui angajator și consecințelor suferite de către angajați, în special în considerarea faptului că celor două situații cu totul excepționale Constituția le-a rezervat un regim juridic aparte.

48. De altfel, tot din perspectiva comparativă a sferei de aplicare a celor două acte normative, este evidentă o altă diferență, și anume aceea că, pe de o parte, legea criticată nu are în vedere și starea de alertă (ca stare instituită ulterior stării de urgență și care determină menținerea unor restricții în domeniul activităților economice) și, pe de altă parte, că aceasta are în vedere în mod expres și starea de asediu, situație nereglementată în mod particular până în prezent sub aspectul măsurilor de protecție aplicabile angajaților.

49. Având în vedere atât sfera de aplicare în timp, cât și circumstanțele în care se aplică unele norme juridice din cele două acte normative supuse examenului comparativ — și anume art. 1 pct. 2 din legea criticată, referitoare la introducerea noului articol 53¹ în Codul muncii și, respectiv, art. XI din

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 —, în cuprinsul criticii de neconstituționalitate se pune problema existenței unui pretins paralelism legislativ în privința aplicării măsurilor strict prevăzute pentru perioada instituirii stării de urgență prin Decretul nr. 195/2020 și prelungită prin Decretul nr. 240/2020. În acest sens sunt redate pasaje din avizul Consiliului Legislativ, care arată că, pentru perioada stării de urgență instituite prin Decretul nr. 195/2020, legea reglementează la art. 1 pct. 2 aceleași măsuri cu cele cuprinse în normele în vigoare ale art. XI alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, ceea ce creează posibilitatea unei suprapunerii de norme juridice cu același obiect de reglementare, ambele ipotetic în vigoare simultan, situație sancționată de art. 1 alin. (5) din Constituție, prin raportare la normele referitoare la evitarea paralelismelor cuprinse la art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, fiind recomandată, în plus, inserarea unei norme de abrogare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020.

50. Analizând această critică, Curtea constată că este neîntemeiată, fiind fundamentată pe o falsă ipoteză.

51. Astfel, legea criticată preconizează, la art. 1 pct. 2, măsuri similare celor prevăzute de art. XI—XIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, însă legea, în virtutea art. 78 din Constituție, se va aplica pentru viitor, pentru eventualele situații în care va fi declarată starea de asediu sau starea de urgență. Așadar, legea criticată are în vedere exclusiv situații viitoare, generice, care, *de plano* și *de iure*, vor fi încadrate juridic drept stare de asediu sau stare de urgență.

52. În schimb, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 a fost adoptată în considerarea unei stări de urgență deja existente în concret, instituită în prealabil prin Decretul nr. 195/2020, prelungită prin Decretul nr. 240/2020, dar care a încetat la 30 de zile de la aplicarea acestui din urmă decret (respectiv 14 mai 2020). Este adevărat că aplicabilitatea măsurilor prevăzute la art. XI alin. (1) din ordonanță a fost extinsă, prin art. 24 din Legea nr. 55/2020, și pentru perioada ulterioară, fiind aplicabile în continuare, fără întrerupere, de la data încetării stării de urgență instituite prin decret, potrivit art. 93 alin. (1) din Constituția României, republicată, pentru toate domeniile de activitate în care se mențin restricții, până la ridicarea acestora, dar nu mai târziu de data de 31 decembrie 2020. Însă această prelungire a efectelor juridice ale art. XI alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 nu mai vizează situația-premisă a stării de urgență, ci *alte situații ulterioare* — se deduce că de o gravitate mai redusă — care impun anumite restricții asupra unor domenii de activitate economică. Or, *singurul element comun ca situație-ipoteză* dintre legea criticată și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 îl reprezintă *starea de urgență în sine*, însă, sub aspect temporal, acestea, *ca stări de fapt concrete, nu se pot suprapune*, deoarece, pe de o parte, legea examinată, ulterior promulgării, nu va putea produce efecte retroactiv, iar, pe de altă parte, nici Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 nu poate ultraactiva. Prin urmare, chiar dacă legea supusă controlului de constituționalitate urmează să intre în vigoare anterior datei de 31 decembrie 2020, efectele sale juridice privesc exclusiv o stare de urgență/de asediu ce urmează să fie declarată în viitor, în temeiul art. 93 alin. (1) din Constituție, și nu starea de urgență deja decretată prin Decretul nr. 195/2020 și prelungită prin Decretul nr. 240/2020, care s-a epuizat și care formează, parțial, ipoteza juridică de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020.

53. Faptul că ipotezele juridice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020 au fost extinse, până la 31 decembrie 2020, dincolo de încetarea stării de urgență decretate prin Decretul nr. 195/2020, și la alte situații ulterioare acesteia (respectiv starea de alertă, instituită în continuare și încă în

vigoare) a creat confuzia unui paralelism legislativ, care, însă, așa cum s-a arătat, nu este unul veritabil, de vreme ce situațiile-premisă proprii fiecăruia dintre cele două acte normative nu pot fi contemporane, deci nu se suprapun în același timp.

54. Totodată, dată fiind reglementarea atât prin Legea nr. 55/2020, cât și prin Legea nr. 59/2020 a datei de 31 decembrie 2020 ca dată la care încetează aplicabilitatea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020, Curtea consideră că nu se impunea în mod necesar introducerea în cuprinsul legii criticate a unei norme expresive de abrogare a acestei ordonanțe de urgență, abrogarea sa fiind implicită, începând cu 1 ianuarie 2021. De altfel, chiar art. 16 din Legea nr. 24/2000, invocat în susținerea obiecției de neconstituționalitate, dispune, la alin. (2), că „În cazul existenței unor paralelisme

acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.” Or, în cazul legii de față, legiuitorul a procedat în consecință, în sensul că, pe de o parte, nu a operat o abrogare expresă, aceasta fiind implicită prin ajungerea la termen a aplicabilității prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020, iar, pe de altă parte, a încorporat în Codul muncii soluții legislative de principiu anterior adoptate prin ordonanțe de urgență ale Guvernului, dar limitate în timp ca efect juridic, conferindu-le acestora un caracter de continuitate și stabilitate juridică și sporind gradul de generalitate și universalitate al normelor ce reglementează măsurile de protecție aplicabile angajaților ca urmare a decretării stării de asediu și a stării de urgență.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de un număr de 75 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal din Camera Deputaților și constată că Legea pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 octombrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent-șef,
Claudia-Margareta Krupenschi

★

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu soluția pronunțată de Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, formulăm prezenta **opinie separată**, considerând că obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii se impunea a fi admisă, întrucât **legea criticată încalcă principiul securității juridice în componenta sa privind calitatea legii, respectiv art. 1 alin. (5) din Constituție, prin aceea că instituie un paralelism legislativ cu norme juridice intrate deja în fondul activ al legislației, împrejurare care nu mai poate fi remediată altfel decât prin invalidarea actului care produce paralelismul interzis de normele de tehnică legislativă.**

1.1. Legea pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii a fost adoptată de Parlamentul României în data de 3 aprilie 2020, a fost returnată de Președintele României în vederea reexaminării de către Parlament în data de 27 aprilie 2020 și a fost adoptată fără nicio modificare în urma reexaminării în data de 27 iulie 2020.

1.2. Obiectul de reglementare al acestei inițiative legislative îl reprezintă completarea Codului muncii în sensul că, pe durata suspendării temporare a activității și/sau a reducerii acesteia ca urmare a decretării stării de asediu sau stării de urgență potrivit

art. 93 alin. (1) din Constituția României, salariații afectați de activitatea redusă sau întreruptă, care au contractul individual de muncă suspendat, să beneficieze de o indemnizație, plătită din bugetul asigurărilor de șomaj, în cuantum de 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, pe toată durata menținerii stării de asediu sau a stării de urgență, după caz.

1.3. Avizul Consiliului Legislativ nr. 254/26.03.2020 a relevat un paralelism legislativ care risca să devină o cauză de neconstituționalitate a legii criticate în următorii termeni. „8. În ceea ce privește soluțiile normative cuprinse la art. 1, care vizează completarea Codului muncii, semnalăm că pentru perioada stării de urgență instituite prin Decretul Președintelui României nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României se instituie un paralelism legislativ cu prevederile art. XI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2.”

Parlamentul României a ignorat acest aviz tehnic și de specialitate în materia legisticii formale, conservând paralelismul legislativ.

1.4. În cererea de reexaminare Președintele României a arătat că legea criticată instituie un paralelism legislativ cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 și cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2020 privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 și pentru stabilirea unor măsuri suplimentare de protecție socială. Astfel, măsurile instituite prin art. 1 pct. 2 din legea criticată propun introducerea unui nou articol (art. 53¹) în Codul muncii care constituie o reluare *ad litteram* a soluțiilor legislative cuprinse în art. XI—XIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2020, ceea ce constituie un paralelism legislativ interzis de legistica formală și susceptibil a crea confuzie în rândul destinatarilor normelor, fapt care contravine art. 1 alin. (5) din Constituție în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii.

În cadrul reexaminării legii Parlamentul României a ignorat din nou acest aspect și a păstrat nealterat textul normativ vizat, conservând astfel paralelismul legislativ.

1.5. Curtea Constituțională este investită cu o obiecție de neconstituționalitate prin care este semnalat același paralelism legislativ și, prin Decizia nr. 723/2020, validează legea și continuă să conserve paralelismul legislativ cu justificarea că, în vreme ce normele cuprinse în legislația delegată oferă soluții și produc efecte juridice doar în contextul stării de urgență instituite prin Decretul nr. 195/2020 și prelungite prin Decretul nr. 240/2020, normele cuprinse în legea criticată au caracter permanent și sunt susceptibile a fi aplicate oricând ar mai fi instituite stări de urgență în baza art. 93 alin. (1) din Constituție.

2.1. În dezacord cu soluția oferită în decizia sus-amintită considerăm că acțiunea diferită în timp a celor două acte normative nu face să dispară paralelismul legislativ instituit prin legea criticată pentru perioada în care au acționat Decretul nr. 195/2020 și Decretul nr. 240/2020 căci timpul nu mai poate fi dat înapoi pentru a fi posibilă o acțiune normativă prin care să dispară Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2020 din fondul activ al legislației. Din punct de vedere juridic trecerea timpului este un fapt obiectiv; ea nu poate fi inversată ori altfel influențată de actele normative, fie ele și legi adoptate de Parlament.

2.2. Existența uneia și aceleiași norme juridice în două acte normative distincte este denumită „paralelism legislativ” și este interzisă de art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că, deși

normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, prin reglementarea lor legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ (Decizia nr. 420/2019). Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații ce respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare (Decizia nr. 26/2012). Prin urmare, normele de tehnică legislativă, inclusiv interdicția paralelismului legislativ, au fost transformate de judecătorul constituțional în norme de referință pentru controlul de constituționalitate prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii și securitatea juridică. De altfel, nu mai departe decât în cursul anului 2020 prin Decizia nr. 155/2020 Curtea a sancționat o altă inițiativă parlamentară pentru reluarea *tale quale* a unor prevederi dintr-un act de legislație delegată preexistent, cu motivarea că o astfel de conduită normativă conduce la un „paralelism legislativ” care echivalează cu încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție prin prisma prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Considerăm că aceeași ar fi trebuit să fie soluția și în prezenta cauză.

2.3. În plus, aspectul relevat de opinia majoritară, conform căruia diferența dintre legislația delegată și legea criticată se vedește și prin detaliul referitor la modalitatea de calcul al indemnizației de 75%, anume prin aceea că legea criticată raportează procentul menționat la „câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat în vigoare”, pe când art. XI alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 utilizează criteriul prin raportare la Legea bugetului asigurărilor sociale și de stat pe anul 2020 nr. 6/2020, a cărei valabilitate este limitată la anul 2020, nu face decât să ilustreze și mai bine efectele nocive ale paralelismului juridic. De vreme ce legislația în vigoare la data la care a fost adoptată legea criticată rezolva până la detaliu situația de fapt avută în vedere nu se pot înțelege motivele pentru care ar fi fost necesară și a fost adoptată o lege cu același conținut normativ.

2.4. Nu în ultimul rând, ipoteza normativă a legislației delegate este circumstanțiată la situația particulară avută în vedere la declararea stării de urgență din anul 2020 și de aceea este și limitată în timp, în vreme ce, prin trimiterea la art. 93 din Constituție, legea criticată vizează toată gama de ipoteze în care ar putea fi declarată starea de urgență, iar în unele astfel de ipoteze soluția normativă lipsită de nuanțare introdusă de legea criticată s-ar putea dovedi inutilă sau chiar nocivă.

Pentru toate aceste motive considerăm că obiecția de neconstituționalitate se impunea a fi admisă, iar **Legea pentru completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii trebuia declarată neconstituțională în ansamblu deoarece contravine principiului securității juridice consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa privind calitatea legii.**

Judecători,

dr. Livia Stanciu

prof. univ. dr. Elena-Simina Tănăsescu